

Eetwoord van het Jaar groslijst 2019

Foto: Shutterstock

Hieronder vind je de groslijst voor de verkiezing Eetwoord van het Jaar 2019. In 2020 leg ik weer zo'n groslijst aan.

Jouw bijdrage kun je e-mailen naar info@ubelzuiderveld.nl. Het genomineerde eetwoord of begrip wordt na weging opgenomen in de groslijst Eetwoord van het Jaar 2020.

Graag wel het woordoord vermelden; het medium of de aangelegenheid waar je het eetwoord aantrof of hoorde. Jouw naam zal worden vermeld bij het betreffende eetwoord in de groslijst 2020.

Eetwoord van het Jaar groslijst 2019

All you can eat-vegan restaurant -

Woordoor: website In de buurt, april 2019. Naar aanleiding van opening van Rozey in Rotterdam, dat zich afficheert als all you can eat-vegan.

Bankaardappel - Woordoor: de Volkskrant, maart 2019. Opmerking: googlen levert tevens op dat het begrip in 2001 al door NRC Handelsblad is gebruikt. Vertaling uit het Zweeds. Heeft niet zozeer een directe link met voeding, maar is een ander woord voor “hangen op de bank”.

Bitterkoekjesarretjescake -Woordoor:

Algemeen Dagblad, 14 april 2019.

De liefdesbaby van twee typisch Nederlandse lekkernijen: bitterkoekjes en arretjescake. Serveer 'm tijdens de koffie, lunch of als dessert om jezelf eens flink te verwennen.

Bordje troost - Woordoor: RTL Nieuws, 12 april 2019. Comfort food voor een moment dat je je niet zo happy voelt.

Carnisten - Woordoor: interview met antropoloog en schrijfster Roanne van Voorst in NRC, juni 2019. Ze is de schrijfster van het boek *Ooit aten we dieren* en is munter van het begrip. Ze voorspelt dat carnisten, vleeseters dus, worden ingehaald door veganisten.

De obesi-tas - Woordwoord: aflevering De Luizenmoeder, voorjaar 2019. By Ank uit de Luizenmoeder. Dus geen ontbijtkoek en zoete rommel in de trommel, maar verantwoorde kost in een tasje mee naar school nemen, de obesi-tas dus.

Eetmakerij - Woordwoord: nieuwe vestiging cafetaria 't Pelkhuisje te Winterswijk. Nu worden als restaurant, cafetaria, lunchroom en eetcafé steeds zeldener op de gevels van nieuwe gastvrijheidsbedrijven prijken, putten nieuwkomers zich uit om nieuwe benamingen te verzinnen voor eetgelegenheden waar je doorgaans op elk eet- en drinkmoment van de dag terecht kunt.

Eetwissel - Woordwoord: Voedingscentrum. Campagne Voedingscentrum om met tussenstapjes (de eetwissel) tot beter consumptiepatroon te komen.

Fermentatiegoeroe - Woordwoord: weekblad Margriet, november 2019, een artikel waarin deskundige Christian Weij als zodanig wordt aangeduid, na een eerdere vermelding op Nu.nl. Fermentatie is voedselbereiding via een natuurlijk schimmelproces.

Flexibel vasten - Woordwoord: Men's Health mei 2019, AD 6 mei 2019. Klinkt als tegenstelling, de

combi flexibel en vast. Is vertaald uit het Amerikaans: intermittent fasting. Niet elke dag vasten dus, maar misschien wel een vaste dag vasten ten einde minder vast substantie in en om lijf en leden te krijgen en ongetwijfeld ook om die flexibeler te maken.

Foodconnectie - Woordwoord: NRC

Handelsblad, 19 december 2019. In een verhaal met als opschrift “Nieuwe contacten met liefde voor eten”. Het gaat hierom mensen die nieuwe sociale contacten willen opdoen via gezamenlijke maaltijden. Foodconnectie is tevens de url van de bijbehorende website.

Foodveld - Woordwoord: vakblad Food Strategy, december 2019. Woord waarmee Ton van Veen, cfo van Jumbo Supermarkten, het totaal van alle foodverkopende marktsegmenten in Nederland samenvat.

Frituurspecialzaak - Woordwoord: persbericht van het ProFri en het Nederlands Frituurcentrum, eind oktober 2019. Er zijn drie hoofdbedrijfstypen in de friturende horeca; cafetaria's, snackbars en frituren. Foodservice Watcher Ubel Zuiderveld, tja zo is het nu eenmaal, bracht ze samen onder de noemer frituurspecialzaken. Dankzij persberichten is dit begrip nu ook aanwezig in het sociale domein.

Glostel - Woordwoord: LBG Hotels. Wellness, yoga en foodlab bij LBG Hotels. Deze en andere boutique achtige elementen transformeren deze hotels tot Glostel, volgens de eigenaars, ofwel een Glossy Hotel. Nee, geen foodwoord, maar wel een horecawoord. Benieuwd naar het ontbijt van een Glostel trouwens.

Hap, klik, weg - Woordwoord: Hiske Versprille, De Volkskrant. Over instagramfood door Hiske Verspille.

Hegan, he-gan - Woordwoord: een lezing van een trendwatcher, Eindhoven, juli 2019. Het jaar 2019 mag wel hét doorbraak worden genoemd van veganistische en vegetarische restaurantconcepten en gerechten. Zelfs alle grote restaurantformules lanceerden aan de lopende band vegetarisch en/of veganistische hamburgers, pizza's, worstenbroodjes en wat verder vlees noch vis is. Vooral vrouwen schijnen geporteerd van vleesloos eten, mannen in veel mindere mate. De man die zich op stoere wijze afficheert met vleesloos eten schijnt in bepaalde kringen, vrij naar het Engels, wel *hegan* of *he-gan* te worden genoemd.

High friet - Woordwoord: Algemeen Dagblad, 23 maart 2019. Variant op high tea, high wine, high beer en waarvan je verder high kunt doen. In Alle Straten in Dieden.

Hybride vlees - Woordwoord: Vlees.nl, november 2019. Voor het eerst hoorde ik ervan toen ik een opdracht kreeg voor het schrijven van een column hierover ten behoeve Vlees.nl.

Instafood - Woordwoord: Instagram. Fotogeniek eten en drinken, waarvan de beelden volop worden gedeeld op sociale media. Zelfs zijn er voedselproducenten die hun fooddesign afstemmen op Instagram en andere platforms. Er is zelfs een hashtag/instafood. Het begrip circuleert al enkele jaren her en der, maar las je in 2019 vaker in vak- en publieksmedia.

Internethap - Woordwoord: De Volkskrant, 2019. Bij na-Googlelen blijkt het woord ook in 2016 al eens gepubliceerd, namelijk in het boek Futures, geschreven door drie trendwatchers. Bedoeld wordt: bezorgmaaltijden die bij voorkeur via internet en smartphone besteld worden.

Krekancini - Woordwoord: dagblad het Parool, november 2019. Krekancini is bittergarnituur op basis van gefrituurde krekels. Bij nadere beschouwing lijkt het erop dat het een merknaam is van het bedrijf De Krekerij.

Linkse capuccino - Woordwoord: maandag 15 april, interview door Sven Kockelman, Radio 1. Capuccino met sojamelk die in de Tweede Kamer wordt geserveerd. Bijnaam. Maar Dilan Yeşilgöz-Zegerius van de VVD drinkt hem ook, bekende ze.

Muurbanaan - Woordwoord: Trouw, 6 december 2019. Eerder een kunstbegrip dan een eetwoord. Er was veel te doen over een werk van kunstenaar Maurizio Cattelan; een aan de museummuur met gaffatape vastgeplakte banaan. Op de expositie Art Basel werd de originele muurbanaan opgegeten door een collega-kunstenaar met trek.

Naakt eten - Woordwoord: Algemeen Dagblad, Tamar Hoebé, 1 april 2019. Naakt eten is her en der een hype; zo openden in Australië en Engeland restaurants voor mensen die zich voor het diner niet eerst netjes hoeven te kleden. In dit geval wordt met “naakt eten” echter het eten zelf bedoelt: “naakt eten” is voedsel zonder verpakking (kopen).

Net-echtburgers - Woordwoord: Nationaal Week zonder Vlees, voorjaar 2019. Spreekt voor zichzelf in deze tijden van veganisering en vegetarisering.

Nutellisering - Woordwoord: krantenberichten, 2019. Een term die al langer opgeld doet, met name in Amsterdam, om de ongebreidelde groei van gemakvoedingswinkels aan te duiden, waarvan een hausse aan nieuwe gemakswinkels met Nutellapotten het eerste meest zichtbare teken was. Ook in 2016 al eens gebruikt op Twitter.

Nutri-score - Woordwoord: Voedingscentrum, 2019. Merknaam van een nieuw keurmerk voor gezonde cq verantwoorde voeding. De Consumentenbond ijvert voor algemene adaptatie van dit keurmerk, de politiek aarzelt.

Omfietskroket - Woordwoord: Volkskrant, Wat ze verzinnen in voedselindustrie, 28 mei 2019. De Volkskrant bespreekt in mei 2019 de nieuwe kipkroket van Febo (Opa's Kroket, een knipoog naar de groeiende Amsterdamse snackmakerij Oma Bobs?), beloont deze kroket met het rapportcijfer 8,5 en noemt hem een "omfietskroket", de grootstedelijke variant op de aanbeveling "het omrijden waard".

Ontsuikeren - Woordwoord: Zin.nl, 2018. Op Vlaamse websites komen we oudere vermeldingen tegen, op sommige Nederlandse trouwens ook. Misschien vooral een kansrijk woord dat wacht op nadere inburgering in de volksmond. Tevens meer dan eens aangetroffen: ontzoeten.

Stroepwoffel - Woordwoord: divers dagbladen en andere nieuwsmedia, 2019. Eigenlijk in deze spelling een fonetisch eetwoord. Maar zo kwam het wel voor in verschillende media die berichten over het Amerikaanse succes van de Nederlandse stroopwafels. Aan gene zijde van de grote plas dus uitgesproken als stroepwoffel.

Pilspoezen - Woordwoord: persbericht Over De Top, mei 2019. Variaties op de pitspoezen waarvan de Formule 1 racerij juist net afscheid heeft genomen in ons feminine tijdsgewricht. Terminologie van het *Over De Top Festival* in het Achterhoekse Lichtenvoorde. De Pilspoezen serveren bier onder bezoekers op het festivalterrein.

Probiotisch dieet - Woordwoord: Het Parool, november 2019. Wijze van eten en drinken, waarbij het dieet is afgestemd op een verantwoorde huishouding van micro-organismen in het lichaam zoals virussen, gisten en bacteriën.

Spookvarkens - Woordwoord: de Volkskrant, januari 2019. Aangetroffen in een bericht over de misfit tussen officiële en officieuze cijfers over het aantal varkens dat in Nederland gehouden wordt. Er zouden circa 2,5 miljoen meer varkens huizen in ons land dan de officiële statistieken vermelden. De verslaggever van dienst omschrijft ze als “spookvarkens”.

Tongpoep - Woordwoord: Bianca Fabrie in Algemeen Dagblad, 18 mei 2019. Bianca Fabrie is make-up artiest en hairstylist. Ze schreef een kookboek vanuit de beginselen van de Indische ayurvedische leer. Uit een interview met Fabrie: “Na het slapen zit er een wit laagje onverteerbare resten op je tong. Ik noem dat tongpoep. Wanneer je dat er niet afhaalt, gaat dat zo, hop, weer terug

je darmen in. Je wilt niet dat het zich daar verder ophoopt. Dat krijg je pas weer weg met een detox.”

Veganuary, veganuari - Woorddoord: Linda.nl, 31 december 2019. Stoptober en Movember, het is er allemaal. Overgewaaid uit de Angelsaksische landen is veganuary, vegan januari dus, ofwel een maand lang veganistisch eten. Vegenuari dus op z'n Nederlands.

Verwafeliseren - Woorddoord, de Volkskrant op de valreep van 2018 in de vervoeging “verwafeliseert”. Gebruikt in een artikel over de “verwafelisering van toeristisch Amsterdam”, waarbij werd verwezen naar de vele Nutellashops in het centrum van de hoofdstad. In 2018 ook al eens gebruikt in een verhaal over Theo & Thea in Algemeen Dagblad.

Vleesschaamte - Woorddoord: duizenden Google-hits, vrijwel alle uit 2019. In de Nederlandse woordenschat van recente datum, is vliegschaamte waarschijnlijk het meest gebruikte nieuwe woord dat een directe link heeft met het streven naar een duurzamer wereld en consumptiepatroon. Vleesschaamte is na vliegschaamte ongetwijfeld een goede tweede; het drukt uit dat wie vlees eet zich, gezien de enorme milieubelasting, eigenlijk op z'n minst enigszins schuldig zou moeten voelen over deze daad.

Vorkarm - Woordoor: Nu.nl, 15 april 2019. De Universiteit van Washington heeft een robot ontwikkeld die mensen helpt met eten. Het nieuwe aan de robot is dat hij in staat is om te leren. Met behulp van een camera op de arm kan de robot diverse soorten fruit herkennen.